

# 1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΛΗΠΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΗΠΑΤΟΣ

## 1.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

1. Οξεία ή υποξεία ηπατική ανεπάρκεια
2. Χρόνια ηπατική νόσος με:
  - α) επιπλοκές μη αντιρροπούμενης κίρρωσης
  - β) ηπατοκυτταρικό καρκίνο ή σπάνια πρωτοπαθή νεοπλάσματα ήπατος μετά από αξιολόγηση
  - γ) μη ανεκτή ποιότητα ζωής
  - δ) συστηματικό νόσημα λόγω διαταραχών μεταβολισμού του ήπατος

Ασθενείς με κάθαρση κρεατινίνης <30 ml/min ή σε αιμοκάθαρση για >8 εβδομάδες πρέπει κατά κανόνα να υποβάλλονται σε **διπλή μεταμόσχευση ήπατος και νεφρού**.

## 1.2. ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

### 1.2.1. ΑΠΟΛΥΤΕΣ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

1. Ηλικία >68 ετών
2. Μη ελεγχόμενη ενεργός λοίμωξη
3. Ενεργός (εντός της τελευταίας 5ετίας) νεοπλασματική νόσος μη ηπατικής αιτιολογίας ή χολαγγειοκαρκίνωμα
4. Σοβαρή καρδιοπνευμονική νόσος (σοβαρή μη διορθούμενη στεφανιαία νόσος, μέση πνευμονική αρτηριακή πίεση >35 mmHg, μερική πίεση O<sub>2</sub> <50 mmHg στον ατμοσφαιρικό αέρα, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια υπό οξυγονοθεραπεία, σοβαρή πνευμονική ίνωση)
5. Ενεργός χρήση τοξικών ουσιών
6. Πρόσφατη ενεργός χρήση αλκοόλ σε ασθενείς με αλκοολική ηπατοπάθεια
7. Μεταστατική νόσος ήπατος (εκτός μεταστάσεων από νευροενδοκρινείς όγκους όπου έχει εξαιρεθεί η πρωτοπαθής εστία και δεν υπάρχουν άλλες μεταστάσεις)
8. Γενικευμένη πυλαιοσπλαγγχική θρόμβωση
9. Μη ελεγχόμενα μείζονα ψυχιατρικά νοσήματα
10. MELD >35

### 1.2.2. ΣΧΕΤΙΚΕΣ

1. Συνυπάρχοντα εξω-ηπατικά νοσήματα που αυξάνουν τον κίνδυνο θνητότητας ή επιπλοκών μετά τη μεταμόσχευση
2. Ηλικία 65-68 ετών (με συνεκτίμηση της γενικής κατάστασης του/της ασθενούς)
3. Κακή θρέψη
4. Δείκτης μάζας σώματος >35 kg/m<sup>2</sup>
5. Σοβαρή οστεοπόρωση
6. Προβλήματα κοινωνικής υποστήριξης ή ανικανότητα συμμόρφωσης σε φαρμακευτική αγωγή πριν ή μετά τη μεταμόσχευση
7. TIPS με άνω όριο στην κάτω κοίλη φλέβα ή στο δεξιό κόλπο
8. MELD 30-35

## 1.3. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Κωδικοποίηση της προτεραιότητας για μεταμόσχευση ασθενών με ηπατική νόσο.

<b>ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΗΠΑΤΟΣ</b>	
<b>Κωδικοί</b>	
ΕΠ	Επείγουσα/Οξεία ηπατική ανεπάρκεια
ΧΝ	Χρόνια νόσος
ΜΜ	Προσωρινά μη μεταμοσχεύσιμοι

Τα παιδιατρικά μοσχεύματα (δότες ηλικίας  $\leq 14$  ετών) δίνονται κατά προτεραιότητα σε παιδιά.

### 1.3.1. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΗΠΑΤΟΣ (ΕΠ)

Τα κριτήρια ένταξης στη λίστα για Επείγουσα Μεταμόσχευση ήπατος είναι:

1. Οξεία ηπατική ανεπάρκεια με βάση τα κριτήρια του King's
2. Οξεία ανεπάρκεια ηπατικού μοσχεύματος (<15 ημέρες μετά τη μεταμόσχευση)
3. Ταχέως εξελισσόμενη νόσος Wilson
4. Θρόμβωση ηπατικής αρτηρίας
5. Ταχέως εξελισσόμενο σύνδρομο Budd-Chiari

Κριτήρια King's για οξεία ηπατική ανεπάρκεια:

A. Οξεία ηπατική ανεπάρκεια από δηλητηρίαση με παρακεταμόλη

- pH <7,3 (ανεξάρτητα βαθμού εγκεφαλοπάθειας)  
ή
- χρόνος προθρομβίνης >100 sec ή INR >6,5 και
- κρεατινίνη ορού >3,4 mg/dL (>300  $\mu\text{mol/L}$ ) και
- εγκεφαλοπάθεια βαθμού III ή IV βαθμού

B. Άλλα αίτια οξείας ηπατικής ανεπάρκειας

- χρόνος προθρομβίνης >100 sec ή INR >6,5 (ανεξάρτητα βαθμού εγκεφαλοπάθειας)  
ή 3 από τις παρακάτω 5 καταστάσεις (ανεξάρτητα βαθμού εγκεφαλοπάθειας):
- ηλικία <10 ετών ή >40 ετών
- ολική χολερυθρίνη ορού >17,5 mg/dL (>300  $\mu\text{mol/L}$ )
- έναρξη ικτέρου >7 ημέρες από την έναρξη της εγκεφαλοπάθειας
- χρόνος προθρομβίνης >50 sec ή INR >3,5
- αιτίες οξείας ηπατικής ανεπάρκειας αγνώστου αιτιολογίας ή αλοθάνη ή φαρμακευτική τοξικότητα (πλην παρακεταμόλης)

### 1.3.2. ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΟΣ (ΧΝ)

Στη λίστα μεταμόσχευσης ήπατος λόγω χρόνιας νόσου εντάσσονται (εφόσον δεν έχουν κάποια αντένδειξη):

A. Ασθενείς με μη αντιρροπούμενη κίρρωση και Child-Pugh σκορ  $\geq 7$  ή MELD σκορ  $\geq 15$  που έχουν προσδόκιμο επιβίωσης χωρίς μεταμόσχευση <18 μήνες και πενταετή επιβίωση μετά τη μεταμόσχευση ήπατος >50%.

B. Ασθενείς με κίρρωση και ηπατοκυτταρικό καρκίνο (ανεξαρτήτως Child-Pugh ή MELD scores) εντός κριτηρίων Μιλάνου (1 εστία, διαμέτρου  $\leq 5$  cm, ή μέχρι 3 εστίες, διαμέτρου  $\leq 3$  cm έκαστη, με ταυτόχρονη απουσία μακροσκοπικής αγγειακής προσβολής και εξωηπατικής νόσου).

Γ. Ασθενείς με μη ανεκτή ποιότητα ζωής κυρίως λόγω

- Χρόνιου χολοστατικού νοσήματος με μη ελεγχόμενο ανθεκτικό στα φάρμακα κνησμό ή υποτροπιάζοντα επεισόδια μικροβιακής χολαγγειίτιδας
- Πολυκυστικής νόσου με υποτροπιάζοντα επεισόδια λοίμωξης των κύστεων, υποθρεψία ή έντονα πιεστικά φαινόμενα

Δ. Ασθενείς με σοβαρό συστηματικό νόσημα λόγω διαταραχών μεταβολισμού του ήπατος (πχ γλυκογονίαση, σύνδρομο Crigler-Najjar, γαλακτοζαιμία, υπεροξαλουρία τύπου I)

### 1.3.3. ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΗ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΙΜΟΙ (MM)

Οι ασθενείς που παραμένουν εκτός λίστας λόγω αντένδειξης που δυνητικά μπορεί να υποστραφεί.